

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד כ"ב אדר, תשע"ג

מחלקת הבחינות הארציות

מבחן בדיינות חושן משפט חלק ב' (ל"ט עד קפ"ט)

- (א) יש לנמק כל תשובה ולציין את כל המקורות, תשובה שאינה מנומקת ומפורטת לא תקבל.
- (ב) יש לענות על שלוש עשרה שאלות מתוך שמונה עשרה שאלות.
- (ג) נא להתחיל כל תשובה בראש העמוד.
- (ד) נא לכתוב בכתוב יד קריא וברור, כתב יד שאינו קריא לא יבדק.
- (ה) אין לכתוב בצד הימני של המחברת המיועד לטיוטא, **צד ימין לא יבדק**
- (ו) אין להאריך שלא לצורך

1. אדם שאינו חייב כלום, ואמר לעדים הוו עלי עדים שאני חייב לפלוני מנה, האם זה מחייבו.

2. המלווה הביא עדים לבי"ד שראו שנמחק שטרו באונס, האם אפשר לכתוב לו שטר אחר.

3. כתוב בשטר חוב שעל הלוח לפרוע חובו בפסח, האם יכול הלוח לומר אפרע בפסח הבא, או לאחר כמה שנים?

4. קי"ל אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, האם מועיל אם אומר אני מתחייב לפלוני דבר שלא בא לעולם?

5. קימ"ל בעל שבא לדון בנכסי אשתו צריך הרשאה, ואם יש פירות מתוך שיכול לדון על הפירות דן גם על העיקר ואינו צריך הרשאה

א. מה הדין שכבר נלקטו פירות השנה, ומה הדין בקרקע שאינה מגדלת פירות כלל, ומתי לכו"ע צריך הרשאה.

ב. באופן שאין הבעל צריך הרשאה, והאשה מתנגדת, מה הדין? ומה הדין באם האשה מתנגדת בתביעה על הפירות? והאם יכולה האשה להתנגד בנכסי צאן-ברזל?

ג. שותפים, או יורשים, שלא חלקו בנכסים, האם יכול אחד מהאחים לתבוע בלי הרשאה, מתי זכאי הנתבע לסרב ומתי לא יכול לסרב פרט כל הפרטים והצדדים. ומה הדין כשהיורשים הם הנתבעים: ושמע ולא בא?

"ואשר לא טוב עשה בעמיו" זה הבא בהרשאה

א. אימתי מן הראוי להתמנות כמורשה, ואימתי לא? פרט.

ב. האם יכול אדם למנות מורשה שלא בפניו ומבלי ידיעתו, ומה הדין כשמע אח"כ והסכים, האם חל למפרע?

ג. האם יכול למנות עכו"ם כמורשה וכיצד המינוי.

ה ר ב נ ו ת ה ר א א ש י ת ל י ש ר א ל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מהלכת הבהינות הארצית

7. א. ערב שלא ידע סכום ההלוואה, ואמר למלוה כל מה שתתן לו אני ערב, מה הדין. באר היטב את השיטות.
ב. מה הדין באומר לחבירו ערוב לראובן ואני ערב לך? האם הערבות תופסת, והאם צריך קנין לכך, ומה הטעם.

8. מה הדין בשני ערבים ופטר המלוה את אחד הערבים, האם יכול לתבוע כל הממון מהשני?

9. טען שראה ביומן של אביו שאדם חייב לו מנה או שטען שאביו אמר לו שאתה חייב מנה, והוא טוען חמישים. או אדם זה אמר לי שאתה לקחת ממנו מנה או שהודת בהני שאתה חייב לו מנה. מה הדין?

10. טען הלווה שמחלת לי את ההלוואה או שטען היה תנאי בהלוואה שאם אקיים אפטר מהחוב. המלוה טוען שלא היה שום תנאי או שמודה שהיה תנאי אבל לא קיימת התנאי. מה הדין?

11. האם כל טענות של מלוה ולוה שייכים גם באשה נשואה והאם משביעים אותה בכל מצב שנמצאת?

12. מנה כל ההבדלים בין חיוב שבועה מן התורה לבין חיובים בשבועה דרבנן, והאם מועילה תפיסה בשבועה מדרבנן?

13. מה הם התנאים שיכולים בית הדין לפרוע חוב הלווה שלא בפניו ומה הדין אם גובים מן היורשים שלא בפניהם?

14. דין פריעת חוב ביתומים

א. פרט מתי לדעת המחבר יש רק מצווה לפרוע אבל לא כופין, ומתי כופין לפרוע חוב אביהם. האם יש הבדל בין מלוה בשטר למלוה ע"פ.
ב. מה הדין אם הנכסים נקנו ע"י אביהם אחרי ההלוואה והאם בזה דין הגבייה מהיתומים שווה לדין הגבייה מלקוחות. מה הדין כיום אם הניח להם אביהם מיטלטלין ומה הדין אם נתנו את המיטלטלין לאחר.
ג. יש הסוברים שבי"ד רשאי גם מדינא דגמרא, אם ירצה לכפות על היתומים לפרוע חוב אביהם ואפ"י אם השאיר מיטלטלין בלבד. במה תלויה המחלוקת הזאת, האם יש ראיות מהגמ' להכריע בה, ומהי ההלכה במחלוקת הזאת.

15. פריעת חוב ביתומים קטנים

א. למה לא גובים מקטנים, מה הני"מ בין הטעמים ומה הטעם להלכה.
ב. קיי"ל שאין מקבלים עדות בפני קטן, מ"מ יש כמה מקרים שבהם מקבלים עדות אפ"י בפני קטן. פרט את המקרים ואת טעמיהם, האם אדם נאמן במיגו נגד קטנים או שהמיגו הוא כמו עדות שאין מקבלים אותו בפני קטן.
ג. מה הדין אם הלווה הותיר אלמנה בהריון.

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארציות

16. חזקת תשמישים וחזקת נזיקין

- א. מהן החזקות הנ"ל ובמה הן שונות מחזקת קרקעות, מהו משך החזקה והאם בעיני טענה. יש לפרט את שיטות הראשונים ואת טעמי מחלוקתם ומה נפסק להלכה.
- ב. אם אדם אומר לחבירו קרע את כסותי הוא רשאי לחזור בו. למה בחזקת נזיקין אין הניזק יכול לחזור בו מהסכמתו. ענה גם מסברה.
- ג. באיזה מקרה אדם זוכה בקרקע שהוא מחזיק בה גם אם לא הייתה לו כוונה לקנות

17. נזקי שכנים

- א. האם אדם רשאי לפתוח מרפאה בבית משותף
- ב. האם בן מבוי רשאי להקים עסק מתחרה באותו מבוי. פרט את המקרים ואת מקור הספק.

18. דינא דבר מצרא

אדם מכר את הדירה שלו לקונה שהגיע לעיר וחיפש דירה מתאימה למשפחתו הגדולה ולאחר המכירה נעלם המוכר מן השטח. שכנו אדם בעל אמצעים שגר בוילה סמוכה טען שיש לו דינא דבר מצרא ותבע לבטל את המכירה. אחת הטענות של הלוקח הייתה שהוא קרוב משפחה של המוכר. בנוסף לזה טען שהמוכר מכר את דירתו בגלל ששקע בחובות גדולים. התובע מכחיש את כל טענותיו של הלוקח. מה יש לפסוק במקרה זה. העלה את כל הצדדים (גם שאלות שלא הועלו ע"י הלוקח) ונמק אותם.

ב ה צ ל ח ה !!!